

Sağlık Bakanlığı ve
Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri
Hakkında 663 sayılı Kanun Hükmünde
Kararname

**T. C. SAğLIK BAKANLIğI'NDAN
"SAğLIK HOLDİNG"E,
DEVLET HASTANELERİ'NDEN
"ŞİRKET HASTANELERİ"NE**

*Sağlık Bakanlığı ve
Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 663 sayılı
Kanun Hükmünde Kararname*

*T. C. SAĞLIK BAKANLIĞI'NDAN "SAĞLIK HOLDİNG"E,
DEVLET HASTANELERİ'NDEN "ŞİRKET HASTANELERİ"NE*

■
*Birinci Baskı, Aralık 2011, Ankara
Türk Tabipleri Birliği Yayınları*

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok.

No:2 Kat:4, 06570 Maltepe / ANKARA

Tel: (0 312) 231 31 79 • Faks: (0 312) 231 19 52-53

e-posta: ttb@ttb.org.tr • <http://www.ttb.org.tr>

Hükümet, Meclis tatile girmeden önce aldığı **H**ği Kanun **H**ükmünde **K**ararname (KHK) çıkarma yetkisini **K**anunsuz, **H**ukuksuz, **K**eyfi bir şekilde uyguladı; Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 663 sayılı KHK 2 Kasım 2011 gece yarısı 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayınlandı.

663 sayılı KHK, sağlık alanını baştan aşağı yeniden şekillendiriyor.

Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK’nın içinde, deyim yerindeyse “yok” yok.

Üniversite hastanelerine “işbirliği” adı altında Sağlık Bakanlığı tarafından el konulması...

Sözleşmeli çalışma...

Yabancı hekim ithalatı...

Kamu özel ortaklığı...

Serbest sağlık bölgeleri...

Aile hekimlerine asistan maaşı ödenmesi...

Kamu görevinde **yabancı** uyruklu **uzman** istihdamı...

Devlet hastanelerinin de özel hastaneler gibi sınıflandırılması...

İlaçta reklamın serbest bırakılması...

Hastane, sağlık kuruluşu, “belirli bir alanda sağlık hizmet sunumu” lisanslarının açık arttırmayla satılması...

Bütün sağlık meslek mensuplarının üzerinde mesleki yeterliliği denetlemek, etik ilkeleri belirlemekten, meslekten çıkarma yaptırımının uygulanmasına kadar bütün yetkilerin Bakanlıkta toplanması...

Mevcut klinik Őef ve Őef yardımcılarının unvanlarının iptalinden eğitim sorumlularının siyaseten belirlenmesine kadar...

Hepsi ve daha fazlası mevcut.

Bütün bu düzenlemelerin esasını ise kamu sağlık hizmetlerinin **piyasaya açılması, ticarileştirilmesi, özelleştirilmesi** oluşturuyor.

Şağlık Holding

Sağlık Bakanlığı, 663 sayılı KHK ile, toplum sağlığı için değil yerli ve uluslararası sermayeye daha çok para aktarmak üzere yeniden yapılandırılmıştır.

Sağlık Bakanlığı, sağlık hizmeti sunumu ile ilgili görevlerini merkezdeki ana hizmet birimleri ile yürütmeyecek. Bu görevler **bağlı kuruluşlara** devredildi. İlaç ve tıbbi cihazlarla ilgili görevleri de.

Her ilde, o ildeki bütün hastanelerin bağlanacağı Kamu Hastane Birliklerinin üstünde bir Kamu Hastane Birlikleri Kurumu; bir de Aile Sağlığı Merkezleri ve Toplum Sağlığı Merkezlerinin bağlı olacağı Halk Sağlığı Kurumu kuruldu. Her iki Kurum bağlı kuruluş haline getirildi. Bütçede gelir ve giderleri ayrıca gösterilecek.

Kararname ile 209 sayılı Yasada 2005 yılından bu yana yapılan düzenlemeler sonucu kamu hizmeti olarak verilmesi hayati önem taşıyan sağlık, sağlık eğitimi ve denetim dahil bütün hizmetler ticarileştirilmektedir. Bu kapsamda;

-muayene, teşhis, tedavi, laboratuvar, tetkik ve tahlil işlerinden, aşı, ilaç, serum, insan kanı ve kan ürünleri imaline,

-yabancı hastalara ticari amaçla sağlık hizmeti verilmesinden, özel sektörün yanı sıra kamu sağlık kuruluşlarına kredi notu verilmesi ve akredite edilmesine,

-sağlık alanında verilecek kurs, eğitim, araştırma, yayın hizmetlerinden, uzmanlık belgesi verilmesi, sertifikasyon ve sınav hizmetlerine kadar her şey Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar tarafından parayla ve para odaklı yapılacaktır.

Kısacası bu Kurum'lar kamu hizmeti olan sağlık hizmetini üreten kuruluşlar olarak değil tıpkı özel şirketler gibi kâr elde etmek için sağlık hizmeti verecek.

Gelirler sermaye sınıfına aktarılacak

Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşlarının 2010 yılındaki Döner Sermaye geliri 16 Milyar 137 Milyon TL, döner sermaye gideri ise 15 Milyar 455 Milyon TL olmuştur. Bu gelirin kaynağı çalışanlardan kesilen sağlık sigortası primleri, yine çalışanların gelirlerinden kesilen vergilerden yeşil kartlılar için aktarılan para ve hastaların cepten yaptığı ödemelerdir.

Ülkemizin bütün bölgelerinde yapılması süreci başlatılan yirmiyi aşkın “**sağlık kampüsü**”nden ihalesi yapılan sadece üçü için özel sektöre ödenecek yıllık kira bedeli toplamı 745 Milyon 730 Bin TL'dir. (Kayseri için 137 Milyon, Ankara Etlik için 319 Milyon, Ankara Bilkent için 289 Milyon TL.) Diğerlerinin de ihalesi tamamlandığında en az 25 yıl boyunca her yıl için milyarlarca liralık kaynak ulusal ve uluslararası şirketlere, kampüs hastanelerinin yüksek işletme ve kira bedelleri için aktarılacaktır.

Kampüs hastanelerinin dahil edileceği Kamu Hastane Birlikleri, kira bedelinin yanı sıra laboratuvar, görüntüleme, yemek, temizlik, güvenlik bakım, morg, gasilhane ve daha pek çok hizmet için özel şirketlere para aktarmak zorundadır. Sağlık hizmeti için gerekli malzemeleri satın alacak, kasasında para kalırsa sağlık hizmetini üreten sağlık personeline düşük maaşının yanında emekliliğe bile yansımayan bir miktar ek ödeme yapacaktır.

Kamu Hastaneleri Birliklerinde çalıştırılmak üzere 10 bini aşkın ek **sözleşmeli personel** alımı yapılmakta, Sağlık Bakanlığının illerde sağlık müdürlüğü şeklinde tek olan taşra teşkilatı, İl Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Kamu Hastaneleri Birlikleri olarak üçe çıkarılmaktadır. Artan teşkilat ve personelin mali harcamalarının arttırması bir yana, sağlık kampüslerine “kira bedeli” adı altında milyarlarca TL tutarındaki ilave gider ödemesini karşılayacak bir döner sermaye geliri ortada yoktur. Bu paranın kaynağı ne olacaktır? Sağlık Bakanlığı döner sermaye gelirini tedavi hizmetlerinden yani hastalıktan kazanmaktadır. Bu durumda ya hastalık arttırılacak, ya hastalardan alınan para arttırılacak, ya da çalışanlara verilecek para iyice azaltılacaktır. Aslında üçü birden yapıp sermayeye aktarılacak para bulunacaktır.

Sağlık çalışanlarına “eşit” ücret değil, döner sermaye ek ödemesine düşük “alt sınır” getirilmiştir.

Sağlık Personeli ile eğitimde görev alan akademisyenlere yapılacak ek ödemelere ilişkin kural-lar 663 sayılı KHK ile **eşit işe eşit ücret** diye tanıtılan 666 sayılı Kararnamede düzenlenmiştir.

666 sayılı KHK, yüzbinlerce sağlık çalışanı ve akademisyen yönünden hiçbir ücret artışı getirmemiştir. Aksine döner sermayeden yapılan aylık ek ödemelere kurumlara göre değişen düşük bir alt sınır getirmiştir. Getirilen alt sınır halen çalışanların aldığı ortalama ek ödemenin altında, düşük bir miktardır. 666 sayılı KHK yalnızca döner sermayesi bulunmayan kurumlarda çalışan az sayıdaki hekim ve sağlık personelinin denge tazminatını bir miktar arttırmıştır.

Yapılan düzenlemeler nedeniyle çalıştıkları kurumlara göre sağlık personeli ve akademisyenler yönünden doğan mali sonuçlar kısaca aşağıdaki gibidir:

Tıp ve diş hekimliği fakültelerinde yönetici kadrosunda bulunan profesörlere 440,90 TL, diğer **profesörlere 385,79 TL, doentlere 349,05 TL, asistanlara ise 471,52 TL**nin altında döner sermaye ek ödemesi yapılmayacaktır. 666 sayılı KHK, bu grupta bulunanlar yönünden yalnızca döner sermayeden yapılan ek ödemenin alt sınırını belirlemiş, ayrıca bütçeden bir ek ödeme yapılmasını düzenlememiştir.

Üstelik fiili katkıya dayalı olarak yapılacak olan bu ödeme, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104. Maddesinde yapılan değişiklikle **fiilen çalışılmayan** yıllık izin, analık, hastalık gibi mazeret izinlerinde **ödenmeyecektir.**

399 sayılı KHK kapsamında sözleşmeli olarak çalışan bütün unvanlardaki **hekim** ve diş hekimleri için **498,83 TL, sağlık personeli** için ise **322,41 TL** ek ödeme belirlenmiştir.

Sağlık Bakanlığı'na bağlı döner sermayesi bulunan sağlık kuruluşlarında çalışan hekim ve sağlık personeline de 666 sayılı KHK uyarınca

ayrıca bir ek ödeme yapılmayacak, 666 sayılı KHK'de düzenlenen miktarlar yalnızca bir alt sınır oluşturacak, döner sermaye ödemesi bu alt sınırın altında olamayacaktır. Bu miktarlar, en üst derece ve kademedeki bulunan eğitim görevlisi için 1.216,66 TL, uzman tabip için 1.216,66 TL, tabip için 1.155,82 TL, dış hekim için 1.125,41 TL, hemşire için 699,58 TL'dir. Esasen eğitim görevlisi ve uzman hekim yönünden 666 sayılı KHK ile getirilen alt sınır, sabit döner sermaye ödemesi ile sağlanan alt sınırdan daha düşüktür.

Döner sermayesi bulunmayan kurumlarda çalışan ve en üst derecede bulunan hekim, dış hekim ve sağlık personeli yönünden belirlenen net denge tazminatı miktarları; uzman hekim için **1.216,66 TL**, , hekim için **1.155,82 TL** dış hekim için **1.125,41 TL** hemşire için ise **699,58 TL** dir. Kamu sağlık personeli içinde çok az sayıda bulunan bu personel yönünden söz konusu olan kısmi yükselme de emekliliğe yansımamaktadır.

Ama 666 sayılı KHK ile yönetici, müşavir gibi kimi ayrıcalıklı gruplara diğer ödemelerin yanı sıra emekliliklerine ve emekli ikramiyelerine yansıtacak yüksek maaş ödemesinin genel bütçeden yapılacağı konuluvermiştir. Onlar raporlu da izinli de olsalar yüksek maaşlarını alacaktır. Bu kapsamda örneğin Sağlık Bakanlığı müsteşarına 7.738,41 TL, merkez teşkilatı kurul başkanlarına 6.726,39 TL; bakanlık, müsteşarlık ve birinci hukuk müşavirlerine 5.433,97 TL, emekliliğe yansıtacak ücret ve tazminat ödenecektir.

Oysa sağlık personelinin emekliliğe yansıyan ve bütçeden ödenen ücret ve tazminatlarının

toplamı hekimde 1.912,00 TL, diş hekiminde 1.907,00 TL, hemşirede ise 1.610,00 TL'dir. Sağlık hizmetini, tıp ve uzmanlık eğitimini üreten, yürüten personele verilen düşük ücret karşılığında ayrıcalıklı gruba kime ve hangi hizmet için özel ödeme yapıldığı anlaşılmaktadır.

Hastane Şirketlerine yönetici CEO'lar

Yakın geçmişte gerek Türkiye'de gerek Amerika Birleşik Devletleri'nde batan banka özel şirketlerin toplum çıkarlarına aykırı olarak kâr amacıyla kötü yönetildiğini gördük, biliyoruz.

663 Sayılı KHK ile şimdi devlet hastanelerimizin yönetim şekli de özel şirket yönetimine dönüştürülmüştür.

Yeni yapılanmada Genel Sekreter Kamu Hastane Birliğini, Hastane Yöneticisi de bu Birliğe bağlı hastaneyi yönetecektir.

Bu kişilerin hekim olması hatta sağlık personeli olması bile aranmayacak, dört yıllık **herhangi bir yüksek okuldan mezun** kişiler arasından özel sektörden ya da kamuda çalışanlar arasından atanacaktır. Hastanenin başhekimini de hastane yöneticisine bağlı olacaktır. Hastanede idari mali hizmetler ve bakım hizmetleri sorumluluğu da ayrı kişilerde olabileceği gibi üç görev bir kişiye de yaptırılabilir.

Kamu Hastane Birliklerinde, bütün yöneticilerin de içinde olduğu 10.300 kişi iki ila dört yıl süreli özel sözleşmelerle iş güvencesi olmaksızın çalıştırılacaktır. Her bir çalışanın bir üstündeki amiri tarafından performansı yetersiz bulunursa sözleşmesinin süresi bile beklenmeden fesih edilebilecektir.

Kamu Hastane Birliklerinde görev yapacak sağlık çalışanlarının mevcut statülerini “**şimdilik**” koruyacakları ifade edilmekle birlikte; Memur ya da 4924 sayılı Yasaya göre sözleşmeli olan bütün sağlık personelinin, Birliğe dahil hastanelerin hangisinde ne zaman çalışacağına Genel Sekreter karar verecek, gerek gördüğünde bütün personelin yerini değiştirebilecektir. Bütün sağlık çalışanlarının disiplin ve sicil amirleri, kendileri sağlık meslek mensubu olmak zorunda olmayan Genel Sekreter ve Hastane Yöneticisi olacaktır.

Bu yöneticiler, gerek gördüklerinde, sağlık çalışanlarına görev yaptığı yerde ikamet etmek zorunluluğu getirebilecektir.

Bilime ve toplum yararına değil, kra endekli tıp eğitimi

Uzman hekim yetiştiren Eğitim ve Araştırma hastaneleri o ildeki Kamu Hastane Birliği’ne dahil edilmektedir. Kamu Hastane Birliğinde eğitim araştırma hastanesini de hekim bile olmayabilecek Hastane Yöneticisi yönetecektir. Bu kişi hastanede tıpta uzmanlık eğitiminin nasıl verileceğini, kimlerin eğitimden sorumlu olacağını belirleyecektir. Tabii, sağlık hizmetinin nasıl verileceğini de. Beğenmezse sorumluyu görevinden alıp yerine yenisini grevlendirebilecektir.

Tıp fakülteleri de ‘**işbirliği**’ adı altında Kamu Hastane Birliklerine dahil edilebilecek, böylece o hastaneyi de Hastane yöneticisi yönetecektir. Öğretim yelerinin sundukları sağlık hizmetleri nedeniyle amirleri de dört yıllık her-

hangi bir yüksek okul mezunu Genel Sekreter ve Hastane Yöneticisi olacaktır.

Böylece tıp ve tıpta uzmanlık eğitimi, sağlık hizmeti alacak kişilere en iyi hizmeti vermek üzere gerekli her türlü bilgiyi ve beceriyi kazanmış hekimleri yetiştirmek için değil, hastaneyi en çok geliri getirecek şekilde yöneten şirket yöneticisinin arzusuna göre şekillendirilecektir.

Hastanelerle birlikte hastalar da sınıflandırılıyor

Herkesin, gereksinimi olan sağlık hizmetini alma hakkı vardır. Bunun için ülke düzeyinde tüm hastanelerin gerekli sağlık hizmetini en iyi şekilde verecek biçimde organize edilmesi gerekir.

663 Sayılı KHK ile Kamu Hastane Birliklerine bağlı hastaneler mali durumları ve tıbbi hizmetlerin verilme durumuna göre beş gruba ayrılacaktır. Bu sınıflama ile zenginler ve yoksulların **farklı sınıftaki hastaneler**den hizmet almasının yolu açılmaktadır.

Nitekim 4 Kasım 2011 günü SGK tarafından sessiz sedasız yaptığı düzenlemeyle on gün içinde aynı branşa müracaatta muayene katılım ücretleri 5 TL birden arttırılmış; kamu hastanelerinde 13, özel hastanelerde ise 20 TL'ye çıkarılmıştır. (Hastaların aile hekimliklerinde de katılım payı ödemesine yönelik daha önce yapılan düzenlemeler yargı kararıyla iptal edilmiş olmakla birlikte Hükümet yetkililerinin açıklamalarına göre önümüzdeki günlerde başlatılacak uygulamayla hem **aile hekimliklerinde** hem de **acil servislerde** hastalardan **katılım payı** alınacaktır.)

İlaçta ve tıbbi cihazda yüzde yirmi olan katılım payının yanı sıra yataklı tedaviden yüzde bir oranında alınmasına yönelik yasada bulunan hüküm her an uygulamaya konulabilecektir. Yoksullar, “istisnai sağlık hizmeti” adı altında bedeli cepten ödenecek yeni tedavi yöntemlerinden yararlandırılmayacağı gibi, kısa bir süre sonra başlatılması beklenen asgari ücretin üçte birinden fazla geliri olanların sağlık sigortası primi ödemesi uygulaması ile primini ödeyemeyenler hiçbir hastaneye gidemez hale gelebilecektir.

Sağlık sermayesine ucuz işgücü

Kararname ile “sayıca yetersiz” olduğu iddiası ile vatandaşlık koşulu kaldırılıp yabancı hekim ve hemşire çalıştırma yolu açılmıştır. Yoksul ülkelerin sınırlı kaynakları ile yetiştirdiği insanların ülkemize taşıyacak bu yöntem sağlık sermayesine ucuz işçi sağlamak için yapılmaktadır.

Sermayeye, yabancı hekim ve hemşireyi ülkemizde çalıştırma olanağı sağlanırken, bu kişilerin sahip olmaları gereken eğitim, hasta ile iletişimde gerekli olan çok iyi düzeyde dil bilme, mesleki denetim, kötü mesleki uygulamalara karşı sorumluluk kuralları gibi toplum sağlığını ve yararını korumak için gerekli en temel düzenlemeler bile yapılmamıştır.

Her türlü hukuk yok sayılarak dış ülkelerde 49 yıllığına kiralama karşılığı adlı yöntemle sağlık kuruluşu açıp buraların işletmesini kimi malum derneklere verip onlara para aktarmanın, çalıştıracakları kişilerin ücretlerini kamusal kaynaklardan ödemenin yolu açılmıştır.

Hekim, diş hekimi, eczacıların yükseköğretim

sonunda aldıkları diplomalarla belirli bir sağlık hizmetini sunarak bağımsız çalışma haklarının “**lisans**” uygulaması ile ortadan kaldırılması yolu açılmıştır. Sağlık hizmetini ruhsatın yanı sıra Sağlık Bakanlığı’nın açacağı ihaleye girecek ve **açık arttırmada** en yüksek fiyatı vererek “lisans”ı alan kişiler verebilecektir. Hekimler, diş hekimleri ve eczacılara ise lisans sahiplerinin düşük ücretle çalıştırdıkları ucuz işgücü olması uygun görülmüştür.

Sağlık serbest bölgeleri kurulmasına yönelik düzenlemeler ile burada sağlık kuruluğu açacak yerli ve yabancı sermayeye vergi muafiyetleri getirilirken; serbest sağlık bölgelerinde çalıştırılacak sağlık personeli koruyucu düzenlemelerden yoksun bir biçimde işverenin emrine verilmiştir.

Kamu Hastane Birliklerinde ya da Halk Sağlığı Kurumu’na bağlı merkezlerde kamu görevlisi olarak alınacak diş hekimleri ve eczacılar da KPS sınavına sokularak mağdurlar arasına alınmıştır.

Engizisyon Mahkemeleri geri geliyor

Sağlık Meslekleri Kurulu adı altında neredeyse tamamı Bakan tarafından atanan bürokratlar ile nitelikleri belirlenmemiş kişilerden oluşan, yalnızca biri sağlık meslek birliği temsilcisi olan 15 kişilik bir kurul kurulmuştur.

Bu kurul lisans ve lisansüstü eğitimle meslek edinen sağlık mesleği mensuplarının mesleki yeterliğini denetleyecek, yetersiz bulduklarını ilave eğitime ve sınava tabi tutacak, bu eğitimin içeriğini belirleyecek, uyulması zorunlu **mesle-**

ki etik ilkeleri belirleyecek, mesleğini hatalı uyguladı ya da yetersiz dediği kişilerin diplomalarını üç yıla kadar geçici ya da ömür boyu elinden alacak, meslekten çıkaracaktır.

Sağlık Meslekleri Kurulu'nda Meslek Birliği temsilcisi dışında diğer kurul üyeleri o mesleğin mensubu değildir, o meslek mensubunu yetiştiren öğretim görevlisi değildir, yargıç, hukukçu değildir.

Bütün dünyada yeterlilik değerlendirmesi, kredilendirme, mesleki kurallarını belirleme, **mesleki men** gibi yaptırımları uygulama **meslek örgütlerinin** yetkisindedir. Hekimler, dış hekimleri ve eczacılar yönünden bu güne kadar bizde de böyleydi. KHK ile **Sağlık Meslekleri Kurulu**, adeta orta çağdaki **Engizisyon Mahkemeleri** gibi 'ilahi bir güçten vahiy yolu ile inen bilgilere' dayanarak sağlık personeli hakkında her türlü değerlendirmeyi yapıp karar verecektir.

İnsanlığın binlerce yıldır kurduğu, en temel hakların güvencesi olan bilgiye dayalı ehliyet, adil yargılanma, kanunsuz suç ve ceza olmaz, doğal yargıç gibi ilkeler rafa kaldırılmıştır.

Kamu ve kişi yararına değil, piyasa ve sermaye yararına hekimlik

Türk Dış Hekimleri Birliği'nin dış tedavisinde nitelikli sağlık hizmeti ve hekim emeğini karşılayacak bir asgari ücreti belirleme yetkisi kaldırılırken sağlık alanındaki bütün ücret tarifelerini belirleme yetkisi Sağlık Bakanlığı'na verilmiştir.

6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun birinci maddesinde tanımlanan Türk Tabipleri

Birliği Kanunu'nun kuruluş amaçları içinde yer alan “**hekimliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesi**”ne yönelik kanun hükmü 663 Sayılı KHK ile kaldırılmıştır.

Aslında bu değişiklik, Bakanlığın teşkilatı başta olmak üzere yaptığı bütün değişikliklerin sağlık hizmetini toplum yararına geliştirilmesi için değil, sermaye şirketlerinin kârlarını arttırmak için yapıldığını tek bir cümle ile özetlemektedir.

Türk Tabipleri Birliği

GMK Bulvarı Ş. Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara
Tel: (0 312) 231 31 79 | Faks: (0 312) 231 19 52 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

